

سیاست آمریکا در دریای خزر، از همراهی تا کنترل

در حالی آمریکا بدنبال انعقاد قرارداد مسیر جدید ترانزیتی دریای خزر از طریق بندر آکتاو قزاقستان است که سعی دارد در پس این ماجرا، از میزان مبادلات تجاری ایران و قزاقستان نیز بکاهد

عادلی/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس دریای مازندران

در حالی آمریکا بدنبال انعقاد قرارداد مسیر جدید ترانزیتی دریای خزر از طریق بندر آکتاو قزاقستان است که سعی دارد در پس این ماجرا، از میزان مبادلات تجاری ایران و قزاقستان نیز بکاهد. به گزارش آران نیوز به نقل از فارس، در حالی آژانس تجارت و توسعه آمریکا از لزوم افزایش سرمایه گذاری و توسعه روابط با بندر آکتاو قزاقستان خبر می دهد که قصد دارد از طریق توسعه حضور خود ایران را تحت فشار قرار دهد.

در همین خصوص، آژانس تجارت و توسعه آمریکا در طرحی هفت ماده ای به بررسی اهمیت حضور آمریکا و نفش این بندر برای مسیر ترانزیت شمالی پرداخته است که در زیر با متن کامل آن آشنا می شوید.

افزایش توان دریایی و بندری قزاقستان آهم در بندر اوکتاو که تنها بندر آنها در آبهای عمیق دریای خزر است، در واقع پشتیبانی از منافع استراتژیک آمریکا در ارتقا امنیت انرژی جهانی و استقرار امنیت و ثبات در افغانستان است.

بندر آکتاو در واقع مسیری جایگزین را برای افزایش صادرات نفت قزاقستان فراهم می کند و این اجازه را به قزاق ها می دهد تا نفت خام از طریق آذربایجان و گرجستان به غرب صادر کنند. بندر آکتاو همچنین یک پایگاه تدارکاتی کلیدی برای شبکه توزیع شمالی است، که این امکان را ایجاد می کند تا از طریق این بندر، تدارکات غیرنظامی و غیر تسلیحاتی مورد نیاز نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان را به دست آنها برسانند.

ایران در سال ۲۰۰۸ تنها در حدود ۱.۹ درصد از مبادلات تجاری قزاقستان سهم بود که بیشتر حجم این مبادلات تجاری از طریق بندر آکتاو صورت پذیرفته است با این حال، صادرات نفت خام قزاقستان به ایران از طریق بندر آکتاو از سال ۲۰۰۵ سیری نزولی را طی کرده و به نصف مقدار قبلی رسیده است.

این سند نشان می دهد که آژانس توسعه و تجارت آمریکا توصیه کرده است که دو پروژه مربوط به توسعه تجارت دریایی قزاقستان به تصویب نرسد زیرا بندر اوکتاو مهم ترین بندر در دریای خزر است که از این طریق قزاقستان مبادلات تجاری خود را با ایران افزایش داده که این موضوع در هر صورت به نفع ایرانی ها است.

اولین پروژه به قزاقستان کمک می کند تا دستورالعمل های اسناد الکترونیکی ایجاد کند که این موضوع باعث کاهش بارگیری سوخت کشتی ها و در نتیجه کاهش زمان ترخیص کالا از گمرک خواهد شد.

این اسناد الکترونیکی باعث افزایش بهره وری در بنادر قزاقستان شده و علاوه بر این باعث کاهش هزینه های حمل و نقل و نظارت بیشتر مقامات دریای ملی قزاقستان را در پی خواهد داشت. این در حالی است که آمریکا از اجرایی شدن چنین تصمیماتی نه تنها حمایت نکرده بلکه مقامات تصمیم ساز قزاق را تحت فشار عدم اجرای آن قرار می دهند.

همچنین بندر آکتاو در واقع مسیری جایگزین را برای افزایش صادرات نفت قزاقستان فراهم می کند که این اجازه را به قزاق ها می دهد تا نفت خام از طریق آذربایجان و گرجستان به غرب صادر کنند و بنابراین وابستگی قزاقستان به روسیه را به عنوان یک کشور ترانزیتی کاهش می دهد.

کنسرسیوم تنگیزچورویل (Tengizchevroil) که صاحب ۵۰ درصد از شورون (chevron) و ۲۵ درصد اکسون موبیل (axxonmobil) است، هم اکنون آمادگی این را دارد که روزانه بیش از ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام را توسط کشتی از بندر آکتاو به باکو برساند که این نفت خام سپس از طریق خط لوله باکو & تفلیس- جیحان به بازارهای جهانی عرضه می گردد.

کنسرسیوم کاشاگان که یکی دیگر از سهامداران اصلی اکسون موبیل و کونوکوفیلیپس اعلام و تاکید کرده است که در سال ۲۰۱۴ برای انتقال نفت بیش از پیش به استفاده از بندر آکتاو نیازمند است تا دیگر نخواهد از مسیر روسیه عبور کند.

در طول اجرای این طرح، دیگر شرکت های بزرگ نفتی بین المللی حمایت خود را از توسعه سیستم حمل و نقل قزاقستان در دریای خزر که مستلزم احداث خط لوله از دریای خزر به سمت کوریک (kuryk) است، اعلام کردند اما این شرکت ها خود را در صورتی متعهد به تزریق نفت خام به این سیستم می دانند که امنیت و اطمینان در رابطه با این سیستم برای آنها تأمین شود.

ما بر این باوریم که توسعه سیستم دریایی قزاقستان و گسترش ظرفیت های بندرگاهی این کشور از جمله پیشرفت بندر آکتاو هیچ منفعتی برای ایرانی ها به دنبال ندارد.

مقامات قزاقستانی به خوبی از سیاستهای آینده آمریکا و تحریم ها علیه ایران آگاه و با خبر هستند و همکاری مسئول در زمینه برای ما خواهند بود.

در واقع با توجه به سیاست های آمریکا حتی اگر حجم تجارت نفت خام قزاقستان افزایش یابد این کشور صادرات نفت خام خود را به ایران کاهش می دهد./ع

پایان پیام